

מדת בדת

לע"נ רבי שמואל יצחק בן ר'
יום טוב ליפמן שטרן זצ"ל
הערות והנצחות טל' 0548449853 או מייל
MABADAF12@GMAIL.COM

גליון 156 פרשת דברים תשע"ה

נדריים סא-טז

המשנה אומרת שכשאמר עד שיעבור הקיץ השיעור הוא עד שיקפלו את המקצועות ושנו בברייתא עד שיקפלו את רוב המקצועות.

דף סב כשקיפלו את רוב המקצועות מותרות הנשארות משום גזל ופטורות ממעשרות, ופעם הגיעו רבי ור' יוסי בר' יהודה למקום שכבר קיפלו את רוב המקצועות ורבי אכל אך ר' יוסי בר' יהודה לא אכל, והגיע בעל השדה ואמר מדוע החכמים לא אוכלים הרי כבר קפלו את רוב המקצועות, ובכ"ז ר' יוסי לא אכל כי הוא סובר שהוא אומר את זה מרוע לב שכבר התרתם לעצמכם.

ר' חמא בר חנינא אכל במקום שקיפלו את רוב המקצועות ונתן למשרתו ולא אכל, אמר לו אל תחשוש לאכול כי כבר אמר לי ר' ישמעאל בן ר' יוסי בשם אביו שכשקיפלו את רוב המקצועות אין איסור גזל ופטור ממעשר.

ר' טרפון אכל בשדה שקיפלו בה את רוב המקצועות ובא בעל השדה והניחו בשק ורצה להשליכו בנהר, אמר ר"ט אוי לו לטרפון שהוא עומד לההרג, שמע אותו אדם והשאירו וברח, אמר ר' אבהו בשם ר' חנינא בן גמליאל שר"ט הצטער כל ימיו והיה אומר אוי לי שהשתמשתי בכתרה של תורה, ורבה בר בר חנה אמר בשם ר' יוחנן שמי שמשתמש בכתרה של תורה נעקר מהעולם, ולומדים ק"ו מבלשצר שהשתמש בכלי קדש שכבר יעשו חול כמו שכתוב באו בה פריצים וחיללוהו שאחר שפרצום נעשו חול ובכ"ז נאמר ביה בליליא קטיל בלשצר, ק"ו המשתמש בכתרה של תורה שקדושתה נצחית שיעקר מהעולם, ואף שר"ט אכל בהיתר אותו אדם כעס עליו כי גנבו ממנו כל השנה וכיון שהוא מצא את ר"ט הוא חשב שהוא הגנב, ור"ט ציער עצמו שכיון שהיה עשיר הוא היה יכול לפייסו בדמים.

כתוב בפסוק לאהבה את ה' אלוקיך לשמוע בקולו ולדבקה בו, שלא יאמר אדם אקרא כדי שיקראוני חכם, ואשנה כדי שיקראוני רבי, ואשנן כדי שאהיה זקן ואשב בישיבה, אלא ילמד מאהבה וסוף הכבוד לבא, שכתוב קשרם על אצבעותיך כתבם על לוח לבך ועוד כתוב דרכיה דרכי נעם, ועוד כתוב עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר, ור"א בר' צדוק אומר עשה דברים לשם פועלם שהוא הקב"ה שציוה עליהם ודבר בהם לשמם ואל תעשם עטרה להתגדל בהם ולא כקרדום לעדור בו, וק"ו מבלשצר שהשתמש בכלי קדש שכבר נעשו חול ובכ"ז נענש, ק"ו למי שמשתמש בכתרה של תורה.

דף סא כתוב בברייתא שאם אסר עצמו ביין השנה אסור גם בעיבורה, ואם מדובר שאמר השנה זה פשוט, אלא שאמר שנה וא"כ רואים ששנה זה כמו השנה, ואותו דבר כשאומר יום זה כמו היום, ויש לדחות שמדובר שאמר השנה, והחידוש הוא שגם חודש העיבור בכלל ולא הולכים אחר רוב שנים.

הסתפקו כשאמר קונם יין שאיני טועם יובל, האם שנת היובל כמו לפני ואסור, או שנדר עד היובל, וזה תלוי במחלוקת ר' יהודה ורבנן שרבנן לומדים מהפסוק וקדשתם את שנת החמישים שנה שמונים אותה לשנת הני' ולא לני' וא' של יובל הבא, שלר' יהודה מונים את שנת הני' לשנה הראשונה של יובל הבא, ואמרו לו שלדבריו איך כתוב שש שנים תזרע הרי כשיש יובל זורעים רק ה' שנים, אמר להם ר' יהודה שלדבריהם מדוע כתוב ועשת את התבואה לשלש השנים הרי יש ד' שנים, אלא התורה דברה על שאר שנים ללא יובל א"כ גם מה שכתוב שש שנים תזרע מדובר בשאר שנים ללא יובל.

כשאמר עד הפסח לר"מ אסור עד קודם פסח, ולר' יוסי עד אחר פסח, ויוצא שלר"מ אדם לא מכניס עצמו לספק, **עמוד ב** ולר' יוסי אדם מכניס עצמו לספק, ולכאורה קשה ממה ששינוי שאדם שיש לו שתי קבוצות בנות מב' נשים והוא אמר קדשתי בתי הגדולה ואיני יודע אם הגדולה שבגדולות או גדולה שבקטנות או הקטנה שבגדולות שהיא גדולה מגדולה שבקטנות, לר"מ כולן אסורות חוץ מקטנה שבקטנות, ולר' יוסי כולן מותרות חוץ מגדולה שבגדולות, ור' חנינא בר אבדימי אומר שיש להחליף אצלנו את השיטות, וכן כתוב בברייתא שלר"מ כל שזמנו קבוע ואמר עד לפני הוא התכוון עד שיצא ולר' יוסי כוונתו עד שיגיע.

משנה אם אמר עד הקציר או הבציר או המסיק אסור עד שיגיע והכלל הוא שדבר שזמנו קבוע ואמר עד שיגיע אסור עד שיגיע, ואם אמר עד שיהא אסור עד שיצא, ואם אמר על דבר שאין זמנו קבוע בין אם אמר עד שיהא או שאמר עד שיגיע אסור רק עד שיגיע, אם אמר עד הקיץ אסור עד שיהא הקיץ ויתחילו העם להכניס בכלכלות, ואם אמר עד שיעבור הקיץ הזמן הוא עד שיקפלו את המקצועות. **גמרא** המשנה דברה על כלכלה של תאנים ולא של ענבים.

שנינו שהנודר מפירות הקיץ נאסר רק בתאנים, ולרשב"ג ענבים בכלל תאנים, וטעמו של ת"ק שרק את התאנים קוצצים ביד ולא את הענבים, ורשב"ג סובר שגם ענבים נקוצצים ביד כשכבר התייבשו עוקציהם.

חדש אדר נאסר עד ר"ח אדר ראשון, ואם אמר עד סוף אדר נאסר עד סוף אדר ראשון. **גמרא** משמע במשנתנו שסתם אדר הוא אדר ראשון, וזה כדעת ר' יהודה בברייתא שמביאה שנחלקו לגבי שטרות, שלר"מ אדר ראשון כותב אדר ראשון ואדר שני כותב אדר סתם, ולר' יהודה אדר ראשון כותב סתם אדר, ואדר שני כותב אדר שני, אביי אומר שמשנתנו אפילו כר"מ שר"מ דיבר כשידע שהשנה מעוברת ומשנתנו מדברת כשלא ידע שהשנה מעוברת, **עמוד ב** וכן מוכח בהמשך הברייתא שעד ר"ח אדר הכוונה אדר ראשון ואם היתה שנה מעוברת עד אדר שני, ולכאורה גם ברישא מדובר במעוברת אלא שברישא לא ידע שתתעבר השנה לכן הזמן הוא עד הראשון, אך כשידע שהשנה מעוברת לכו"ע עד אדר שני.

משנה ר' יהודה אומר שאם אמר קונם יין שאיני טועם עד הפסח ודאי התכוון עד ליל פסח שדרך העולם לשתות יין, אם אמר קונם בשר שאני טועם עד שיהא הצום אסור רק עד ליל צום שדרך בני אדם לאכול בשר, ר' יוסי בן ר' יהודה אומר שאם אמר קונם שום שאיני טועם עד שתהא שבת, נאסר רק עד ליל שבת, שהוא התכוון עד שעה שרגילים לאכול שום, האומר לחבירו קונם שאיני נהנה לך אם אינך נוטל לבנך כור חיטים וב' חביות יין יכול להפך נדרו לא ע"פ חכם ואומר לו שאמרת מפני כבודי וזה כבודי שלא אקח לבני, והאומר לחבירו קונם שתהנה ממני אם לא תתן לבני כור חיטין וב' חביות יין, לר"מ אסור עד שיתן ולחכמים יכול לומר לו הריני כאילו התקבלתי.

אם הפצירו בו לישא בת אחותו ואמר קונם שהיא תהנה ממני לעולם, וכן המגרש אשתו ואומר קונם שאינה נהנית ממני לעולם, מותרות להנות ממנו כי הוא התכוון רק לשם אישות, אם הפציר בו חבירו שיאכל אצלו ואמר קונם ביתך שאני נכנס טיפת צונן שאני טועם לך, מותר להכנס לביתו ולשתות אצלו צונן שהוא התכוון רק לשם אכילה ושתייה.

דף סד פרק רבי אליעזר

משנה לר"א פותחים בכבוד אביו ואמו וחכמים אוסרים, ור"א בר' צדוק אומר שלר"א שפותחים בכבוד אביו ואמו ויכולים לפתוח לו בכבוד המקום א"כ אין נדרים, וחכמים מודים לר"א שבדבר שבינו לבין אביו ואמו שפותחים לו בכבודם, לר"א פותחים בנוולד וחכמים אוסרים, ונוולד הוא כגון שאמר קונם שאהנה מאיש פלוני והוא נעשה סופר או שישא בנו בקרוב, ואמר הנודר לו הייתי יודע שכך לא הייתי נודר ממנו, או שאמר קונם בית זה שאני נכנס ונעשה בית הכנסת ואמר לו ידעתי שיעשה ביהכנ"ס לא הייתי נודר, לר"א מותר ולחכמים אסור. **גמרא** ר"א בר' צדוק אמר שלר"א אין נדרים פירש אביי שאין נדרים ניתנים יפה **עמוד ב** ורבא מבאר שלר"א לא ילכו להשאל לחכם בכל נדר כי יתירו לעצמם, ולאביי מובן המשך

רבא אומר שמותר לאדם להודיע עצמו במקום שלא מכירים אותו, שעובדיה אמר לאליהו ועבדך היה ירא את ה' מנעוריו, ומה שר"ט ציער עצמו במעשה לעיל כי הוא היה עשיר והיה יכול לפייסו בדמים, ורבא הקשה על הפסוק של עובדיה שכתוב יהלך זר ולא פיך, אלא שהפסוק במשלי מדבר במקום שכבר מכירים אותו, עוד אמר רבא שמותר לת"ח לומר ת"ח אני דונו דיני בתחילה, שנאמר בבני דוד ובני דוד כהנים היו, שכמו שכהן נוטל חלק ראש כך ת"ח נוטל בראש, ויש קדימה לכהנים שכתוב וקדשתו כי את לחם אלוקיך הוא מקריב, ודרש ר' ישמעאל וקדשתו לכל דבר שבקדושה **עמוד ב** לפתוח ראשון בקריאת התורה, וכן לברך ברכת המזון, וליטול מנה יפה ראשון.

רבא אומר שמותר לת"ח לומר שלא ישלם מס שכתוב בעזרא ומנדה בלו והלך לא שליט למרמא עליהון, ופי' ר' יהודה שמנדה זה מנת המלך בלו זה כסף גולגולת והלך זה ארנונא.

עוד אמר רבא שמותר לת"ח לומר עבד האש אני ולא אתן מס, ואמנם הם חושבים שהוא עבד לע"ז אך הוא מתכוון לשמים.

לרב אשי היה יער שמכרו לעבדי האש, ורבינא שאל אותו שהוא עובר בלפני עור שהם עובדים בזה לע"ז, אמר רב אשי שרוב העצים נתנו להסקה.

משנה אם נדר עד הקציר כוונתו עד שיתחילו העם לקצור חיטים ולא שעורים והכל לפי נדרו, אם היה בהר הזמן הוא בהר ובבקעה הזמן כבבקעה, אם נדר עד הגשמים או עד שיהיה גשם כוונתו לרביעה שניה ולרשב"ג עד זמן הרביעה, ואם נדר עד שיפסקו גשמים לר"מ כוונתו עד שיצא כל ניסן ולר' יהודה עד שיעבור פסח. **גמרא** מי שנדר בגליל עד הקיץ וירד לעמקים אף שכבר הגיע הקיץ בעמק נאסר עד שיגיע הקיץ במקום שנדר.

ר' זירא אומר שמחלוקת ת"ק ורשב"ג במשנתנו הוא דוקא כשאמר עד הגשמים אך אם אמר עד הגשם לכו"ע כוונתו עד זמן הגשמים,

דף סג אך קשה מהמשנה בתענית שלר"מ זמנה של רביעה הבכירה בג' במרחשון בינונית בז' והמאחרת בכ"ג, ולר' יהודה, ז' י"ז כ"ג, ולר' יוסי, י"ז כ"ג וא' כסלו, וכן אמר ר' יוסי שהיחידים מתענים כשיגיע ר"ח כסלו ולא ירדו גשמים, ואמרו שם שרביעה ראשונה נ"מ לשאלה, ושלישית להתענות, ור' זירא אומר שהבינונית נ"מ לנודר, ואמרו שמה ששנו שרשב"ג אומר שאם ירדו גשמים ז' ימים זה אחר זה מונים בהם רביעה ראשונה ושניה זה כדעת ר' יוסי ולר' זירא הרי לא צריך שירדו בפועל אלא הנדר הוא עד זמן הגשם, ויש לומר שהמשנה בתענית דברה כשנדר עד הגשמים שכוונתו עד שירד בפועל.

משנה אם אמר קונם יין שאני טועם כל השנה אם התעברה השנה נאסר בה ובעיבורה, אם אמר עד ראש

מקרה שהוא תולה נדרו בדבר ואח"כ היא כותבת מקרה שהנדר טעות, אך לר' יוחנן מקרה של נדר טעות כתוב כבר כאן, ונשאר בקושיא.

משנה עוד אמר ר"מ שפותחים לו בדבר שכתוב בתורה שאומרים לו לו ידעת שאתה עובר על לא תקום ולא תיטור ועל לא תשנא את אחיך בלבבך ועל ואהבת לרעך כמוך וחי אחיך עמך שהוא עני ואינך יכול לפרנסו ואמר אכן אם הייתי יודע שזה כך לא הייתי נודר מותר לו. **גמרא** רב הונא בר רב קטינא מקשה שהוא יאמר שלא כל העניים צריכים ליפול עלי אלא אתן חלקי עם כל הציבור, ויש לומר שמי שנופל מנכסיו אינו נופל ליד גבאי תחילה אלא לקרוביו.

משנה פותחים לאדם בכתובת אשתו והיה מעשה שאדם נדר הנאה מאשתו וכתובתה הית ד' מאות דינרים וחייבו ר"ע לתת לה כתובתה אמר הנודר שאביו הניח ח' מאות דינרים וד' מאות נטל אחי ונשאר לי ד' מאות לא די שהיא טיטול מאתים ואני מאתים אמר לו ר"ע שאתה חייב בכתובה גם אם תצטרך למכור שער ראשך אמר לו אם הייתי יודע שכך הוא לא הייתי נודר והתירה ר"ע. **גמרא** לכאורה קשה איך חל שיעבוד הכתובה על המעות שהם מיטלטלין, ואביי מבאר שמדובר בקרקע ששוה ח' מאות דינר ומה שאמר לו ר"ע שער ראשו וזה ודאי מיטלטלין יש לומר שר"ע אמר לו שהיא תיקח את כל הקרקע גם אם אתה תצטרך למכור שער ראשך כדי לאכול, אך משמע שלא מסדרים לבעל חוב,

דף סו אמר ר"נ בר יצחק שבאמת מסדרים את הבעל חוב, והכוונה שלא קורעים את שטר הכתובה במקרה שירצה לשלם לפנים משורת הדין.

משנה פותחים בימים טובים ושבתות, ובתחילה אמרו שאותם ימים מותרים ושאר הימים נשאר באיסור אך ר"ע לימד שנדר שהותר מקצתו הותר כולו וכן במקרה שאמר קונם שאיני נהנה לכולכם אם הותר אחד מהם הותרו כולם ואם אמר שאיני נהנה לזה ולזה הותר הראשון הותרו כולם, ואם הותר האחרון הוא מותר והשאר אסורים ואם הותר האמצעי מותר רק ממנו והלאה ולא שלפניו, אם אמר שאיני נהנה לזה קרבן ולזה קרבן, צריכים פתח לכל אחד, ואם אמר קונם יין שאיני טועם כי הוא רע למעיים אמרו לו הרי מיושן טוב למעיים מותר בכל היין, וכן אם אמר קונם בצל שאיני טועם שהוא רע ללב אמרו לו הרי כופרי טוב ללב הותר בכל הבצלים, וכן היה מעשה שהתיר ר"מ בכל הבצלים. **גמרא** רבא אמר שדברי המשנה שאמר לזה קרבן לזה קרבן צריכים פתח לכולם זה כר"ש שאומר ששבועה על כמה אנשים חלה רק כשאומר שבועה לכל אחד ואחד.

המשנה אומרת ביין שאמר שהוא רע ואמרו לו שהוא יפה, לכאורה מספיק שהיין אינו רע, אמר ר' אבא שאמרו לו שאינו רע ועוד שהוא יפה, וכן בבצל מספיק

דברי המשנה שחכמים מודים כשנדר בינו לאביו ואמו שהיה חוצפה כלפיהם והוא מתחרט על כך, אך לרבא גם בנדר זה הוא יתיר לעצמו ולא ילך לחכם, ויש לומר כיון שבכל נדר הולכים לחכם לא חששו שכאן לא ילך לחכם.

רב חסדא מבאר בדברי ר"א שפותחים בנולד, שמשה נדר לא לשוב למצרים ואמר לו ה' כי מתו כל האנשים וזה נולד, ורבנן סוברים שאותם אנשים לא מתו כי ר' יוחנן אמר בשם רשב"י שבכל מקום שכתוב נצים ונצבים אלו דתן ואבירם, ומה שכתוב מתו ביאר ר"ל שירדו מנכסיהם.

ריב"ל אומר שאדם שהוא בלי בנים הוא כמת שרחל אמרה הבה לי בנים ואם אין מתה אנכי, ושנינו שד' נחשבים כמתים עני מצורע וסומא ומי שאין לו בנים, עני לומדים מהפסוק כי מתו כל האנשים, מצורע שכתוב אצל מרים אל נא תהי כמת, סומא שכתוב במחשכים הושיבני כמתי עולם ומי שאין לו בנים שכתוב הבה לי בנים ואם אין מתה אנכי.

דף סה המודר הנאה מחבירו מתירים לו רק בפניו ואמר ר"נ שלומדים את זה מהפסוק ויאמר ה' אל משה לך שוב מצרים כי מתו כל האנשים כיון שנדרת במדין התר נדרך במדין, שכתוב ויואל משה ואלה הוא לשון שבועה שכתוב ויבא אותו באלה, וכתוב גם במלך נבוכדנצר מרד אשר השביעו באלוקים, שצדקיה ראה שנבוכדנצר אכל ארנבת בחייה ואמר לו שישבע לו שלא יגלה על כך וכשהצטער צדקיהו בגופו לספר את זה נשאל על שבועתו ושמע נבוכדנצר שביזוהו על כך והביא אליו את הסנהדרין עם צדקיהו אמר להם שצדקיהו נשבע בשם ה' שלא יספר, אמר צדקיהו שהוא נשאל על שבועתו, אמר להם וכי אפשר להשאל אמרו לו שכן, שאל אותם האם אפשר אף שלא בפני המודר אמרו לו שלא, אמר להם א"כ למה התרתם לו מיד ישבו לארץ ידמו זקני בת ציון ואמר ר' יצחק ששמטו כרים מתחתם.

משנה ר"מ אומר שיש דברים שהם כנוולד ולא כנוולד ולא הודו לו חכמים כגון שאמר קונם אם אשא פלונית שאביה רע אמרו לו שהוא מת או שעשה תשובה, וכן אם אמר קונם לבית זה שאני נכנס שיש בו כלב רע או נחש אמרו לו שמת הכלב או נהרג הנחש לר"מ מותר ולחכמים אסור. **גמרא** יש להקשות שכשאמר שאביה רע ואמרו לו שמת זה לא כנוולד אלא ממש נולד, רב הונא מבאר שהוא כתולה נדרו בדבר, שנדר בגלל רשעת אביה, ור' יוחנן אומר שאמרו לו שמת וכבר עשה תשובה עוד קודם שנדר, **עמוד ב** ר' אבא מקשה מהמשנה לקמן שאמר קונם שאיני נושא לפלונית כעורה ובאמת היא נאה או שהיא שחורה ובאמת היא לבנה או שאמר שהיא נמוכה ובאמת היא גבוהה, מותר בה לא מפני שנעשתה נאה או לבנה או גבוהה אלא שהנדר הוא טעות, ולרב הונא מובן שהמשנה כותבת

שאינו רע ללב אלא שאמרו לו אינו רע ועוד שהוא יפה.

משנה פותחים לאדם בכבוד עצמו שאם היית יודע שאומרים עליך דרכו של פלוני לגרש נשיו, ועל בנותיך יאמרו בנות גרושות הן מה ראתה אמם להתגרש אמר אם הייתי יודע שהוא כך לא הייתי נודר, נדרו מותר, וכן אם אמר קונם שאני נושא פלונית שהיא כעורה והיא נאה או שחורה והיא לבנה או נמוכה והיא גבוהה, מותר בה לא מפני שנעשתה נאה או לבנה או גבוהה אלא שהנדר טעות, והיה מעשה שאחד נדר מבת אחותו והכניסוה לבית ר' ישמעאל ויפו אותה אמר לו ר' ישמעאל מזו נדרת אמר לו שלא, אמר לו מותרת לך, ובאותה שעה בכה ר' ישמעאל ואמר בנות ישראל נאות הן אלא שהעניות מנוולתן, וכשנפטר ר' ישמעאל קוננו בנות ישראל ואמרו בנות ישראל על ר' ישמעאל בכינה וכמו שנאמר בשאול בנות ישראל על שאול בכינה. **גמרא** לכאורה המעשה סותר שהמשנה אמרה שאם נעשתה נאה אסורה ורק אם היתה נאה היא מותרת, יש לומר שיש להוסיף במשנה שר' ישמעאל אומר שגם בנעשית נאה מותרת וכמו המעשה בנודר מבת אחותו שיפיה בבית ר' ישמעאל, **עמוד ב** ושנו בברייתא שהיתה לה שן תותבת ור' ישמעאל עשה לה מזהב על חשבונו וכשנפטר ר' ישמעאל פתח עליו הספדן בנות ישראל על ר' ישמעאל בכינה המלבישכן שני.

אדם אחד הדיר אשתו אם אינה מאכילה ממה שבישלה לר' יהודה ור"ש, ור' יהודה טעם שהוא למד בק"ו ממה שהתורה אמרה שמוחים שם ה' על המים כדי להטיל שלום בין איש לאשתו, אך ר"ש סירב לטעום ואמר ימותו כל בני אלמנה ולא יזוז שמעון ממקומו, ועוד שלא יהיו רגילים לנדור.

אדם אחד הדיר אשתו עד שתירוק על רשב"ג ורקקה על לבושו אמר רב אחא מדפתי שלכאורה לא קיימה הנדר שהוא התכוון לזלזול אמר רבינא שרקיקה על בגדי רשב"ג זה גם זלזול.

אדם אחד הדיר אשתו שלא תהנה ממנו אם לא תראה מום יפה שבה לר' ישמעאל בן ר' יוסי אמר ר' ישמעאל האם ראשה נאה אמרו לו שהוא עגול, שאל אם שערה נאה אמרו לו שהוא כמו אניצי פשתן, ושאל אם עיניה יפות אמרו לו עגולות הן, ושאל אם אזניה יפות אמרו לו שגדולות הן, שאל אם חוטמה נאה אמרו לו שהוא חתום, ושאל אם שפתיה נאות אמרו לו שהן עבות ושאל אם צוארה נאה אמרו לו שהוא קצר ושאל אם כריסה נאה אמרו לו שהוא נפוח, ושאל אם רגליה נאות אמרו לו שהן רחבות כאוזה, ושאל אם שמה נאה אמרו לו לכלוכית שמה, אמר א"כ היא מותרת ששמה יפה לה שהיא מלוכלכת במומין.

בבלי אחד עלה לא"י ונשא שם אשה ובקש ממנה לבשל לו שני טלופחי שהן עדשים, והוא התכוון

למעט והיא בשלה לו בדיוק שני עדשים, וכעס עליה ולמחרת בקש שתבשל לו מידה גדולה ובשלה לו, ובקש ממנה שני בוציני והוא התכוון לאבטיחים והיא הביאה לו נרות שזה בוציני בלשון א"י, אמר לה שברי אותם על ראש הבכא שהוא שער בלשון בבל, והיא הבינה כפשוטו והשליכתם על ראשו של בכא בן בוטא אמר לה מה עשית אמרה לו שכך צוני בעלי, אמר לה את עשית רצון בעלך והמקום יוציא ממך שני בנים כבכא בן בוטא.

פרק נערה המאורסה

משנה האב והבעל מפירים נדרי נערה המאורסה, **דף סז** אם הפר הבעל ולא האב או היפר האב ולא הבעל אינו מופר וק"ו כשקיים אחד מהם. **גמרא** יש להקשות מה המשנה מוסיפה בסיפא שכבר כתוב ברישא שמופר לה רק ע"י שניהם, וצ"ל שהיינו אומרים שמספיק או הבעל או האב, קמ"ל שרק ע"י שניהם.

לכאורה קשה מה מוסיפה המשנה אצ"ל כשקיים אחד מהם הרי כבר כתוב שלא מועיל הפרה של אחד מהם, ויש לומר שהמשנה מחדשת שגם אם קיים אחד מהם ואח"כ נשאל על הקמתו והיינו אומרים שעקר את מה שעשה, קמ"ל שצריך ששניהם יפרו כאחד.

רבה אומר שהבעל והאב מפירים נדרי נערה המאורסה שלומדים מהפסוק ואם היה תהיה לאיש ונדריה עליה, ואין לומר שהפסוק מדבר בנשואה כי כבר כתוב בהמשך ואם בית אישה נדרה, ואין לומר שיש ב' פסוקים על נשואה וצריך פסוק נוסף ללמד שהבעל לא מיפר במה שנדרה קודם לנישואין **עמוד ב** אך אין צריך פסוק לזה כי ממילא משמע שהוא מיפר רק במה שנדרה ברשותו, ועוד י"ל שהפסוק מדבר בארוסה שכתוב ואם היה תהיה שזה קידושין, ואין לומר שהאב מיפר גם לבדו כי א"כ אין צורך לכתוב ואסרה איסר בבית אביה בנעוריה ואם האב מיפר במקום בעל ק"ו שיפר כשהיא רק ברשותו, ואין לומר שהאב צריך הפרה בצירוף הארוס אך מועיל הפרת הארוס לבדו, והתורה כתבה שהאב מיפר לומר שמועיל הקמתו, אך לפ"ז אין צורך לכתוב ואם בית אישה נדרה שאם במקום שהיא גם ברשות האב הבעל יכול להפר לבדו, ק"ו כשהיא רק ברשות הבעל שרק הוא יפר, אך יש לדחות שבא לחדש שאינו מיפר במה שנדרה קודם לנישואין ומה שהארוס יכול להפר בקודמין הוא בגלל שותפות האב.